

LLIURAMENT DEL PREMI ACI

Isabel Pera Fàbrega

El premi ha estat lliurat a la Sra. ISABEL PERA FÀBREGA, per la seva gran aportació en el món de la infermeria i en el camp de la legalitat en la nostra professió.

Actualment, és Cap de la Unitat d'Infermeria Legal de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. Professora de Bioètica, d'Ètica i de Legislació de l'Escola Universitària d'Infermeria Vall d'Hebron i de l'Escola Universitària d'Infermeria Fisioteràpia i Nutrició Blanquerna. Assessora del COIB.

Una representació dels participants en el 8è Congrés d'Infermeria Catalana, va ser rebuda per la regidora de la Paeria de Lleida, Sra. Rosa Balp.

Agraïm a la Paeria amb tot el seu suport en la realització d'aquest congrés a la ciutat de Lleida.

Recepció a la Paeria de Lleida (04/11/2009)

LA NOSTRA FRASE (en commemoració al 25è aniversari de l'Escola Universitària d'Infermeria de Lleida):

LLUITEM TOTS JUNTS PERQUÈ LA INVISIBILITAT TROBI LA LLUM QUE ENS FACI VISIBLES EN LA NOSTRA PROFESSION, AMB L'AJUDA D'UNA BONA FORMACIÓ.

(Queralt Sans i Nazaret Sánchez, ex-alumnes de l'EUI Lleida i infermeres a l'HUAV de Lleida).

LES FESTES DE LA NOSTRA CIUTAT

Gaudeix de Lleida durant tot l'any:

13 MOSTRA INTERNACIONAL DE CINEMA D'ANIMACIÓ ANIMAC

23 de febrer a l'1 de març
15è MOSTRA DE CINEMA LLATINO AMERICÀ

27 de març al 4 d'abril
20è FIRA INTERNACIONAL DE TEATRE DE TITELLES

30 d'abril al 3 de maig
FESTES DE MAIG

8 al 11 de maig
XIV FESTA DE MOROS I CRISTIANS

17 de maig
XXX APLEC DEL CARAGOL DE LLEIDA

22 al 24 de maig
FESTES DE LA TARDOR

26 al 29 de setembre
XIV FESTIVAL DE JAZZ DE LLEIDA
novembre

Associació Catalana d'Infermeria

C/ de l'Art, 92 - entl. 1a
08041 Barcelona
Tel. 93 435 14 75 - Fax 93 433 02 50
aci@aci.cat - www.aci.cat

Equip de redacció:

Nazaret Sánchez Pascual
M. Queralt Sans Bosch
Carmen del Olmo Macià

Impressió:
Impremta COPIMPRES

La Llàntia

EL DIARI DEL CONGRÉS

6 de novembre de 2009

EL LIDERATGE EN EL TENIR CURA

8è Congrés d'Infermeria Catalana

Estratègies de liderat a través del tenir cura
Montserrat Teixidor Freixa

Si el liderat és influència: en què influeixen les infermeres?
Àngels Costa,
Núria Cuxart,
Margarita Esteve,
Gemma Fierro,
Carme Monsó

Què i qui fa els líders professionals
Pere Monràs Vinyes

Propostes de lideratge
Núria Rosell Reig

Lliurament d'insígnies

Lliurament del Premi ACI

Conferència: *ESTRATÈGIES DE LIDERAT A TRAVÉS DE TENIR CURA*

Montserrat Teixidor, Infermera, Directora de l'Escola d'Infermeres de la Fundació "la Caixa" i Llicenciada en Antropologia amb una gran trajectòria professional ens ha deixat impressionats amb la seva gran ponència, plena de vitalitat i passió. Hem copsat les impressions més interessants i les estratègies per un bon lideratge.

Estratègies de liderat a través del tenir cura fan que sigui prioritari reflexionar sobre:

- Com humanitzar i personalitzar les cures i assolir uns bons resultats durant tot el procés, en un entorn canviant.
- Com fer possible una continuïtat de cures que contribueixi a l'utilització eficient dels recursos sense renunciar a les bones pràctiques.
- Com aconseguir una complementarietat entre els recursos i professionals assegurant durant tot el procés una perspectiva del "tenir cura" en el marc d'uns valors humanistes.
- Com aconseguir la corresponsabilitat i la implicació dels usuaris i la seva família durant tot el procés.

INTERROGAR-NOS SOBRE ELS DIFERENTS PARADIGMES QUE INCIDEIXEN EN LES CURES:
MATERNAL: Disponibilitat i generositat, les relacions primen sobre la tècnica.
RELIGIÓS: Respecte per la vida a tot preu. Obediència, humilitat, vocació, caritat.
CIENTÍFIC-POSITIVISTA: L'objectivitat, el mètode, guies i recomanacions fiables acceptades universalment. Tot ha de ser mesurable. La tecnicitat, la fragmentació de l'ésser humà en òrgans el metge imposa en nom de "la ciència".

LIBERAL: Caracteritzat per valors de rendibilitat, productivitat i d'execució en el marc moviment de racionalització de costos. Les sinergies s'imposen, precisen acords de cooperació entre les institucions. Paradigma de la direcció administrativa, dels directors clínics, formació contínua, higienistes. Enfoc per resultats.

Ens preguntem si els actors són encara les infermeres?

Ho són... Ja que possibiliten a la institució el "tenir cura" de les persones que pateixen, tot i que, la realitat ha canviat.

En aquest context els directors poden actuar amb el desig de "tenir cura de l'altre", o es poden trobar en altres mans, on el més important és l'economia i les finances i on el debat gira sobre tot al voltant dels recursos i els mitjans, el malalt s'ha d'ajustar a la norma perquè la norma és central.

El paradigma humanista continua estant present en el món de les cures. Es caracteritza pel concepte de l'autonomia de la persona, per l'actitud d'empatia, per un altra visió de la malaltia, pel consentiment a les cures com l'acte fundador legal de les relacions. L'assistència està enfocada i integrada cap a un model de cura i sanació (benestar integral).

L'ATENCIÓ SANITÀRIA NO POT ESTAR ÚNICAMENT DIRIGIDA A LA MALALTIA, LA MALALTIA ÉS, PRECISAMENT L'ELEMENT QUE LA PERSONA MALALTA MENYS RECONeix COM A PROPI, JA QUE LA CONSIDERA CONJUNTURAL, ACCIDENTAL. L'USUARI DE LA SANITAT VOL QUE EL RECONeixEMENT PER ELL MATEIX, NO PER ALLÒ QUE LI PASSA I QUE, EN CERTA MESURA, DEFORMA, LIMITA I ALTERA LA SEVA IDENTITAT: Necessitat d'una perspectiva humanitzadora del "tenir cura".

Actualment passem d'una època de Dependència/Sumisió (No Humanista) a una etapa on el pacient és autònom i el centre de la cura (Humanista), existint una aliança entre professional i usuari.

Els Valors predominants en la societat actual d'un món globalitzat són: El benestar i confort material, la individualitat, la racionalitat, la rapidesa, la productivitat, l'eficàcia i l'eficència. En detriment de la noció de "prendre cura" la pràctica és així reduïda a un "treball utilitari" on perd tot el seu sentit i els professionals poden ser valorats com un objecte, instrument en tan són útils.

Es tracta de desenvolupar una creativitat fomentada per la competència i la humanitat, amb capacitat de judici clínic, de pensament crític i responsabilitat en la presa de decisions per a ser visibles i indispensables. S'hauria d'anar més enllà del rol executor.

Tot sistema que apunti cap al liderat i la qualitat de les cures ha de prioritzar el respecte per la persona com a ésser únic; la importància dels aspectes relacionats amb la seva qualitat de vida sobre els aspectes exclusivament econòmics.

Els reptes de la direcció d'infermeria són: El seu rol principal és la gestió de les cures, vetllar per lesiques professionals en el marc d'una filosofia de cures infermeres impregnada pels valors humanistes i del caring" Teixidor (2000).

La gestió de cures infermeres ha de ser una activitat orientada a la dinamització dels recursos humans i de l'entorn amb la finalitat de sostenir i propiciar les cures de l'ésser humà durant la seva experiència de salut.

Una direcció que s'adhereix a una filosofia humanista ha de vetllar per la coherència entre la forma d'actuar i la filosofia que orienta el funcionament de l'organització.

Per cuidar és important parar atenció en un mateix buscant un equilibri entre cos, ment i esperit. Cuidar l'esperit implica un autococoneixement, una cura dels valors i un compromís ètic amb les persones usuàries del sistema de salut.

Cuidar implica també la necessitat de ser sensible a l'entorn i al món, a fi d'assegurar cures que proporcionin salut, amor i pau. Hem de deixar EMPODERAR a l'usuari.

Montserrat Teixidó ens convida a liderar i entrar en l'esperit de les coses i els esdeveniments en lloc de quedar-vos al nivell de les aparences.

Debat: SI EL LIDERAT ÉS INFLUÈNCIA: EN QUÈ INFLUEIXEN LES INFERMERES?

Hem assistit a un debat dinàmic amb diversitat d'opinions, molt intel·ligentment moderat pel periodista Carles Fernández. Aquestes són les opinions extretes més rellevants:

- Dins de la nostra professió fan falta líders, però manquen líders actuals.
- Aquest lideratge de les infermeres/infermers, no el sabem valorar, perquè en el nostre lloc de treball ens deixem envoltar per unes altres preocupacions: la inseguretat laboral i la falta de recursos, enlloc de donar l'atenció necessària als nostres pacients.
- És important l'autoconeixement, per decidir el que liderem, però el lideratge de la cura de les persones és de tots.
- Hem estat una professió dedicada a l'acció i ens falta temps per a la reflexió.
- Tots som responsables del què passa a la nostra professió, per construir qualsevol cosa les bases han de ser sòlides i s'ha de començar amb una bona formació.
- Líder és qui té la paraula, la diu i la diu amb emoció, i és capaç de mobilitzar les persones.
- Cal diferenciar el que és una gestora, una bona infermera i una líder, aquestes paraules no són sinònimes, sinó que defineixen perfils diferents.
- Ens preguntem: Qui són els nostres savis, els nostres grans, els nostres directores...?
- És líder tota persona que té una capacitat d'influir, de potenciar i motivar als altres.
- Cal fer visible l'aportació professional amb una actitud proactiva, escriure i difondre.
- Les infermeres treballem en diferents àmbits i en tots ells tenim capacitat d'influència.

Pere
Monràs
Vinyes

Ponència: QUÈ I QUI FA ELS LÍDERS PROFESSIONALS

Pere Monràs aquesta tarda ha desvetllat alguns secrets de què i qui fa als líders professionals. Llicenciat en Medicina i Cirurgia, metge oncòleg durant 17 anys amb gran experiència en la tasca assistencial, Fundador i Vicepresident executiu de la Fundació Privada Cercle de Coneixement ha realitzat una ponència magistral i plena de proximitat als oients. Ha mencionat algunes particularitats importants en quan a les qualitats que ha de tenir un líder:

- El líder és fa visible a partir del que fa, no a partir del que diu, és important fer-se valdre. Ets allò que fas, i fas per allò que ets.
  - És essencial treure la singularitat de cadascú en allò que és fa, NO NECESSITEM ESPECIALISTES, SINÓ PERSONES ESPECIALS.
  - Hem de ser importants pel que som, intentant impregnar als altres, no ser impotents pel que fem.
  - Petits canvis originen grans transformacions i la maduresa és la condició primordial del líder.
  - En les situacions extremes et dones compte del valor de l'essencial i la confiança en els altres.
  - Hem passat d'un model jeràrquic on predominaven les situacions ordenades, tranquil·les i comandades a un model actual on predomina el lideratge amb situacions incertes, tormentoses i inestables.
  - Una frase que ha marcat el discurs ha estat "Ens fem visibles pel intangibles".
  - Som un conjunt de Potencialitats Totals, no som una cosa definida.
  - Hem de buscar la nostra veritable identitat i treure'ns les capes que la societat i l'educació ens han posat a sobre i treure la jenuïtat de nosaltres.
  - S'ha d'adequar les coses a les persones i no adequar a les persones les coses.
  - Tenim una MENT COL·LECTIVA on cadascú fa el que sap fer i en una situació crítica tothom es respecta i confia en els altres, és com es resolen els conflictes i les coses surten bé, sense massa esforços ni conflictes.
- LA LLUM DEL FAR QUE TOT IL·LUMINA ÉS L'AUTENTICITAT!

PROPOSTES DEL PODER AMB RELACIÓ AL LIDERAT INFERMER

Proposem que durant els propers quatre anys, les infermeres catalanes, siguin assistencials o gestores, engageu accions de promoció de l'autonomia de les persones malaltes concretades en dos aspectes fonamentals intrínsecament vinculades amb la garantia de la dignitat de les persones: la NO utilització de dispositius per a la incontinència en persones potencialment continents i la realització de les activitats necessàries per a garantir la deambulància i la mobilitat de tota persona amb una mínima capacitat per fer-ho.

La proposta és doncs que fem de la Infermera virtual un espai de referència. Reivindiquem-la, exigim-la com a eina de treball, oferim-la als usuaris com a mostra del nostre potencial. Però sobretot utilitzem-la. Utilitzem-la per a millorar la nostra feina i per a convertir-la en una proposta compartida amb els usuaris perquè és per aquí que tots volem anar.

Identifiquem les infermeres que lideren (estiguin o no en càrrecs jeràrquics) i, sobretot, identifiquem que de concret i d'específic relacionat amb propostes de cura i d'avenç professional i disciplinari de la infermeria proposen.

I anomenem-les, expliquem què és això que proposem i expliquem-ho, difonem-ho i promocionem-ho. I fem-ho amb l'orgull de qui té un patrimoni propi. I diguem a tothom: aquestes ens ensenyen el camí, aquestes són les millors.

LLIURAMENT D'INSÍGNIES DE PLATA

Com reconeixement per la seva trajectòria professional i fidelitat a l'Associació Catalana d'Infermeria, es lliuren les insígnies de plata a les següents persones:

Montserrat Antonin Martín, Montserrat Balanya Vila, Josep Bru Rodríguez, Concepció Cabanes Duran, M. Mercè Castillo López, Núria Cabalea González, Sara Díez García, Mercè Escrig Mestres, M. Assumpta Fabregat Casamitjana, Núria Fabrellas Padrés, M. Dolors Framis Bach, Dolores Gil Alonso, Montserrat Godall Sanabre, M. Dolors Gómez Medrán, Maria Grau Buldú, M. Eulàlia Guix Listuella, Marisa Jiménez Ordóñez, Lúcia Marbà Mas, Núria Martí Guadaño, Carlos Nebot Bergua, Teresa Nicolás Silva, Marta Olivares Obis, M. Àngels Ondiviela Cariteu, Montserrat Piqué Sánchez, M. Lluïsa Ridaó March, Maite Roca Arumí, Núria Rosell Reig, Elisenda Rull Bes, Rosalia Santesmases Masana, Anna Santeugini Costa, Isabel Vidal Galiano, Genoveva Vila Morte.

LLIURAMENT D'INSÍGNIES D'OR

Com referent de la infermeria a les nostres terres i fora d'elles, pel compromís i lideratge en transmetre els coneixements infermers amb les seves publicacions, seminaris i articles. S'atorga la insígnia d'or a la Sra. ROSA ALBERDI CASTELL.

Per la seva contribució a l'impuls de l'infermeria en el camp de l'esterilització, desenvolupament en l'àrea quirúrgica i per la seva aposta en la qualitat en els serveis centrals a l'usuari. S'atorga la insígnia d'or a la Sra. ESMERALDA BERDEJO GABAS.

Pel seu treball en el camp de l'ètica bioètica per a tota la infermeria des de l'Escola Universitària de Bellvitge, des de la mateixa ACI igual que dels diferents àmbits de comunicació. Donem el reconeixement amb l'insígnia d'or a la Sra. MONTSERRAT BUSQUETS SURRIBAS.

Com reconeixement a la seva trajectòria professional des del camp assistencial i de gestió en els seus diferents llocs de treball. Atorguem amb gran orgull la insígnia d'or a la Sra. TERESA GATELL VALLVÉ.

Pel seu compromís en fer arribar a les infermeres el concepte i visió ètica de la professió des de la Universitat d'Infermeria de Sant Pau i a través d'altres fòrums. Atorguem la insígnia d'or a la Sra. MARIA GASULL VILELLA.

Per la dedicació que ha tingut en la formació dels nous professionals des de l'Escola de l'Hospital del Mar fins a l'Escola Blanquerna, infundint la perspectiva humanística als futurs infermers. S'atorga la insígnia d'or a la Sra. ISABEL PÉREZ PÉREZ.

Agenda

9:30

Presentació de projectes i comunicacions lliures.

11:00

Pausa cafè.

11:30

Espai d'experiències on s'exposaran les activitats, accions i projectes

12:30

Conferència: El compromís i el desig de tenir cura

13:30

Propostes pel compromís amb la cura.

14:15

Cloenda a càrrec de l'Honorable Sra. Marina Geli Fàbrega, Consellera de Salut.

